Uroczysty Akt Pamięci: Odsłonięcie i poświęcenie pomnika Ofiar II Wojny Światowej

W dniu 30 września 2025 r. w Serafinie odbyła się podniosła uroczystość odsłonięcia i poświęcenia pomnika stanowiącego trwały symbol pamięci o ofiarach niemieckich represji w czasie II wojny światowej. Pomnik dedykowany jest w szczególności mieszkańcom wsi aresztowanym podczas tragicznej **obławy 8 lipca 1944 roku** i skazanym na śmierć w niemieckich obozach koncentracyjnych.

Ceremonia rozpoczęła się **Mszą Świętą**, po której **uczestnicy uroczystości** udali się na miejsce usytuowania pomnika, celem kontynuowania aktu hołdu. W uroczystości wzięli udział liczni goście, przedstawiciele władz samorządowych, duchowieństwa, środowisk kombatanckich oraz rodziny ofiar. Wśród nich znaleźli się m.in.:

Pan Janusz Kotowski – Radny Sejmiku Województwa Mazowieckiego, Pan Stanisław Lipka – Wiceprzewodniczący Rady Powiatu Ostrołęckiego, Pani Katarzyna Grodzka – Dyrektor Wydziału Kultury, Promocji i Rozwoju Powiatu Ostrołęckiego, Pan Grzegorz Fabiszewski - Wójt Gminy Łyse, Pan Jarosław Parda - Sekretarz Gminy Łyse**,** Pan Jan Czyż - Skarbnik Gminy Łyse, Ksiądz Krzysztof Dylewski - Proboszcz Parafii pw. Chrystusa Króla Wszechświata w Łysych, przedstawiciele Rady Gminy Łyse, jednostek samorządowych i delegacje szkół.

Krótki rys historyczny, przybliżający dramatyczny los mieszkańców Serafina, został przedstawiony przez przedstawicielkę rodzin ofiar i Komitetu Organizacyjnego, następnie dokonano **uroczystego przecięcia wstęgi**. Po tym symbolicznym akcie **Ksiądz Proboszcz dokonał poświęcenia pomnika**.

Uczestnicy oddali cześć poległym poprzez złożenie wieńców, po czym wspólnie odśpiewano **hymn państwowy**.

W trakcie przemówienia **Wójt Grzegorz Fabiszewski** zwrócił uwagę na znaczenie inicjatywy w kontekście tożsamości historycznej regionu oraz obowiązku przekazywania pamięci kolejnym pokoleniom. Wójt, nawiązując do słów Adama Mickiewicza – "*Jeśli zapomnę o nich, Ty, Boże na niebie, zapomnij o mnie*" – podkreślił, że pomnik jest wypełnieniem tego testamentu poetyckiego. Zaznaczył, że pamięć o ofierze mieszkańców Serafina jest obowiązkiem, a celem pomnika jest przekazanie młodszym pokoleniom prawdy o martyrologii narodu polskiego. W trudnym, niespokojnym czasie, Wójt zaapelował również o jedność i unikanie konfliktów.

Szczególne podziękowania popłynęły do Pani Marty Lis, Pani Małgorzaty Pisiak i Pana Mariusza Burzyńskiego - osób które zainicjowały ideę budowy tego pomnika i wytrwale dążyły do jego realizacji.

Uroczystość, zakończona częścią artystyczną, stanowiła godne upamiętnienie tragicznych wydarzeń i jest potwierdzeniem, że ofiara mieszkańców Serafina nie zostanie zapomniana.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Przedsięwzięcie pn. „Utworzenie pomnika upamiętniającego ofiary II wojny światowej w miejscowości Serafin” dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego

Zadanie dofinansowane w ramach programu rządowego
Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju

Kwota dofinansowania: 20 000,00 zł

Całkowita wartość zadania: 25 200,00 zł

PAMIĘĆ O OFIARACH OBŁAWY W SERAFINIE Z 8 LIPCA 1944 ROKU

8 lipca 1944 roku to dzień, w którym Niemcy przeprowadzili obławę we wsi Serafin, a jej ofiarami stali się zupełnie przypadkowi ludzie. Był to dzień pełen bólu, rozpaczy, bezradności i łez...

W tamtych latach wieś Serafin należała do Gminy Turośl. Z naszej wioski wywieziono około **40 osób**, a wrócili nieliczni. Na początku lipca 1944 roku Niemcy aresztowali w Turośli 11 mieszkańców, w tym pięciu żołnierzy AK (Armii Krajowej – podziemnej polskiej organizacji wojskowej). Partyzanci podjęli próbę uwolnienia aresztowanych, przewożonych koleją wąskotorową z tymczasowego aresztu w Turośli prawdopodobnie do Ostrołęki i Szczytna na dalsze śledztwo. W okolicy Cieloszki na ostrym zakręcie zniszczyli tory, co spowodowało wykolejenie się parowozu. Uwolnili wówczas 11 aresztowanych. W czasie akcji zginęło 4 żandarmów eskortujących aresztowanych.

W odwecie Niemcy **8 lipca 1944 roku** przeprowadzili obławę w okolicznych miejscowościach. Przerażająca proporcja – za jednego zabitego żandarma aresztowali stu Polaków, czyli łącznie **400 mężczyzn**. Obławą objęto miejscowości: Cieloszka, Turośl, Krusza, Charubin, Serafin, Pupkowizna, Cieciory, Wanacja, Nowa Ruda, Ksebki, Łacha, Leman, Zimna, Kozioł, Szablaki, Popiołki i ich okolice. Więźniów zgromadzono w Turośli i wywieziono najpierw do obozu przejściowego w Działdowie, a następnie do obozów **Stutthof, Snopki i Orneta**. Obławy i aresztowania miały być przestrogą dla polskiego podziemia. Wrócili nieliczni. Była to wielka tragedia dla całej społeczności regionu.

Minęło 81 lat i pamięć o aresztowanych szybko się zaciera. Umierają ostatni świadkowie tamtych wydarzeń. Odchodzą ludzie z następnego pokolenia, którzy znali tamte wypadki z rodzinnych opowieści. Mężczyźni, synowie, ojcowie i mężowie tej ziemi zostali wyrwani ze swoich domów i skazani na śmierć w nieludzkich warunkach. Ich jedyną winną było to, że byli Polakami.

Poświęcony dziś pomnik jest **hołdem złożonym nie tylko tym, którzy zginęli w obozach koncentracyjnych, ale także wszystkim mieszkańcom naszej wsi – ofiarom niemieckich represji w czasie II wojny światowej**. Stojąc dzisiaj przed nim, chcemy nie tylko przypomnieć o tragicznej historii, ale także przekazać tę pamięć kolejnym pokoleniom. Chcemy, aby to miejsce stało się **lekcją historii i moralności** dla naszych dzieci i wnuków. Nazwiska wyryte na tym kamieniu to pamięć i tożsamość ludzi, którzy tu w Serafinie mieszkali, pracowali, mieli rodziny, tak jak każdy z nas dziś...

Cześć ich pamięci...